

> Retouradres Postbus 15, 2700 AA Zoetermeer

Aan

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 15
2700 AA ZOETERMEER

Bezoekadressen
Engelandlaan 502
2711 EB Zoetermeer
Stadhuisplein 1
2711 EC Zoetermeer

Postadres
Postbus 15
2700 AA Zoetermeer

Telefoon 14 079
www.zoetermeer.nl

Datum

02 OKT. 2019

Uw kenmerk

Ons kenmerk
0637510849

Bijlagen

Onderwerp: Advies maatregelen Ombuigen & Vernieuwen

Beste leden van de ASD,

Met waardering hebben wij kennis genomen van uw advies van 12 augustus 2019 met betrekking tot de voorgenomen maatregelen in het kader van Ombuigen & Vernieuwen. Uw advies ademt een grote betrokkenheid uit bij de belangen van kwetsbare Zoetermeerders en cliënten van het sociaal domein. Wij waarderen uw bereidheid constructief mee te denken voordat deze maatregelen in uitvoering worden genomen. In uw advies maakt u opmerkingen van algemene aard en geeft u specifieke adviezen bij de maatregelen per domein. In deze brief geven wij onze reactie daarop.

Algemene reactie

1. De ASD adviseert voor specifieke doelgroepen (o.a. mensen met dementie, chronische psychiatrische problematiek of een verstandelijke beperking) nader beleid te ontwikkelen of en hoe in de opvang in de wijk kan worden voorzien en in welke gevallen dat niet mogelijk is en andere voorzieningen noodzakelijk zijn.

Reactie college:

De gemeente ontwikkelt voor diverse (klant)groepen/inwoners met (uiteenlopende) beperkingen diverse maatwerk benaderingen. Dit is ook de kern van de Transformatie in het sociaal domein. Namelijk om 'beleid en praktijk op maat' te realiseren in: in wijkgericht werken nabij bewoners georganiseerd of in proeftuinen als 'Aandacht werkt' voor mensen met en grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

2. Ten aanzien van de versterking van de regierol van de gemeente bij coördinatie- en regietaken op clientniveau ziet de ASD graag een nadere uitwerking tegemoet, waarin vooral de borging van kwaliteit verder wordt uitgewerkt.

Reactie college:

De gemeente is hiervoor ter versterking van 'procescoördinatie' en 'integraal werken' een project gestart. Hierin wordt werkende weg een samenhangende aanpak ontwikkelt voor integrale dienstverlening voor inwoners met meerdere problemen. We kijken hierbij onder meer naar de toeleiding tot hulp/zorg, de regie op trajecten en de regie op multi-probleem gezinnen. Hieronder liggen voor de verdere uitwerking de principes en ambities van de transformatie van het Sociaal Domein ten grondslag, zoals het organiseren van zorg en ondersteuning dichtbij de burger, de leefwereld

C.c.: K. de Koning

Archiefexemplaar

Pagina 1 van 7

van mensen als uitgangspunt, werken volgens de bedoeling (en niet het systeem) en bijvoorbeeld het stimuleren van eigen kracht en het benutten van het netwerk.

3. Ten aanzien van prioritering en begrenzing vreest de ASD dat op dit (ontoereikend geformuleerde) uitgangspunt maatregelen zullen worden gebaseerd die teveel een ad hoc belang dienen en strijdig zijn met lange termijn uitgangspunten sociaal beleid.

Reactie college:

Dit uitgangspunt zal zeker niet ad hoc belangen dienen omdat we het relateren aan de betekenis van duurzaam rendement. We leggen namelijk expliciet een relatie met het belang van 'wat werkt' en het maatschappelijk rendement. Beiden zijn belangrijke uitgangspunten in de nieuwe Kadernota armoede, schuldhulpverlening en re-integratie. Wat het beste kan worden ingezet voor wie vraagt dat we goed kijken op het niveau van de individuele klant. Maatwerk biedt betere resultaten op de langere termijn.

Reactie opo specifieke adviezen per domein

Domein Jeugd

Overwegingen Asd	Reactie college
De ASD stelt vast dat de maatregelen 01, 04, 08, 09, 12 en 15 nog niet zijn uitgewerkt en zal over deze voorstellen op een later moment advies uitbrengen	<i>Zie de algemene reactie van het college.</i>
De ASD adviseert positief over de maatregelen 02 en 03. Zij adviseren de voorlichting en verwijzing vanuit huisartsenpraktijken te versterken zodat meer praktijk Voorzorg gaan hanteren en meer kwetsbare zwangeren worden bereikt. Belangrijk is ook het (speciaal) voortgezet onderwijs te betrekken, met name het maatschappelijk werk dat zelfstandig kan verwijzen naar Voorzorg	<i>Het college herkent het signaal en zal het advies van de ASD betrekken bij de uitvoering van deze maatregelen. Communicatie, in het bijzonder op vindplaatsen van kwetsbare zwangeren, is een belangrijk aandachtspunt en wordt meegenomen in de voorbereiding.</i>
Ten aanzien van 05 overweegt de ASD dat voldoende aannemelijk is dat hiermee dure zorg in een later stadium deels kan worden voorkomen. Wij zien de toevoeging van GGZ expertise ook als een belangrijke investering in kwaliteit. De ASD adviseert de effecten van deze maatregel goed te monitoren	<i>Het college neemt kennis van het advies van de ASD. Voor alle maatregelen van Ombuigen en Vernieuwen geldt dat monitoring een belangrijk punt is. Er zal daartoe een monitormodel worden ontwikkeld, waarbij het zowel om kwantitatieve als kwalitatieve effecten gaat.</i>
De ASD acht maatregel 10 van groot belang om kostenefficiëntie en de beoogde vernieuwing en innovaties in het sociaal domein daadwerkelijk te kunnen realiseren. De ASD wil graag verder betrokken worden bij het traject	<i>Het bestaande periodieke overleg met de ASD over de ontwikkelingen mbt Inkoop wordt voortgezet.</i>

<p>Over maatregel 12 wil de ASD verwijzen naar het eerdere advies 18-/18+ van 12 december 2017 waarin wordt geadviseerd om jeugdhulp te verlenen en om de samenwerking tussen partijen te verbeteren voor jongeren boven de 18 jaar</p>	<p><i>Het college heeft het ambtelijk voorstel mbt maatregel 12 niet overgenomen. Bij het vaststellen van de Perspectiefnota 2020 door de gemeenteraad maakt deze maatregel geen deel uit van de besluiten in het kader van Ombuigen en Vernieuwen.</i></p>
<p>De ASD adviseert positief op maatregel 13. Het aanscherpen van regels voor toekennen of afwijzen van jeugdhulpvervoer vinden wij redelijk. Wel adviseert de ASD de mogelijkheid tot afwijken van regels in te bouwen om A) stapeling van impact te voorkomen bij gezinnen met een hoge mate van complexiteit en B) als afwijzing van het vervoer leidt tot het niet aan kunnen gaan van een arbeidsrelatie (met als gevolg een beroep op een uitkering)</p>	<p><i>Bij het maken van de keuzes was een belangrijk uitgangspunt dat de gevolgen niet (door stapeling van maatregelen) onevenredig zwaar zouden drukken op specifieke (doel)groepen, in het bijzonder de financieel en sociaal kwetsbaren. Dat neemt niet weg dat ook zij de maatregelen zullen voelen. Dat is onontkoombaar gezien de financiële situatie en het feit dat in het sociaal domein de meeste beïnvloedbare budgetten zitten. Het sociaal domein heeft dan ook een belangrijk deel van de omvormingen voor haar rekening genomen.</i></p>

Domein Wmo

Overwegingen Asd	Reactie college
<p>De ASD adviseert positief ten aanzien van de maatregelen 11, 14, 17 en 28</p>	<p><i>Het college ziet dit positieve advies van de ASD als een ondersteuning van het beleid.</i></p>
<p>De ASD stelt vast dat de maatregel 12 nog onvoldoende is uitgewerkt en zal over dit voorstel op een later moment advies uitbrengen</p>	<p><i>Het college heeft dit ambtelijk voorstel mbt maatregel 12 niet overgenomen en deze maatregel maakt derhalve geen deel uit van de besluiten in het kader van Ombuigen en Vernieuwen.</i></p>
<p>Met betrekking tot maatregel 11 overweegt de ASD dat – alhoewel deze maatregel in beginsel positief wordt gezien – nog onvoldoende duidelijk is hoe hier uitvoering aan zal worden gegeven en hoe de aangegeven (omvangrijke) bezuinigingen op dit punt tot stand komen. De ASD verwacht een nadere uitwerking te ontvangen en zal dan een nader advies uitbrengen</p>	<p><i>Zie de algemene reactie van het college.</i></p>
<p>De ASD adviseert bij maatregel 14 een inventarisatie te maken van de inzet van informele zorg waarbij er sprake is van bovengebruikelijke zorg. En om te onderzoeken of er in het laatste geval alternatieven voor ouders/verzorgers zijn</p>	<p><i>Een uitwerking van deze maatregel ligt reeds om advies voor bij de ASD.</i></p>

<p>Met betrekking tot maatregel 18 overweegt de ASD dat het voortbestaan van de voorziening betekenisvol is voor veel burgers, zowel volwassenen als kinderen. De ASD adviseert negatief over het voornemen op deze voorzieningen te bezuinigen. Indien een bezuiniging op het budget voor deze voorzieningen onvermijdelijk is, adviseert de ASD te kiezen voor scenario 1 (verlaging budget)</p>	<p><i>Doel van de ZoetermeerPas is om mensen die daarvoor geen of onvoldoende financiële ruimte hebben, de mogelijkheid te bieden om mee te doen.</i></p> <p><i>Met het toespitsen van budget voor zwemlessen op (in beginsel) kinderen van 5 t/m 7 jaar, zorgen we ervoor dat we zwemlessen alleen bekostigen, als leren zwemmen nodig is.</i></p> <p><i>Alle overige budgetten, zoals voor sport- en cultuur (ook voor zwemmen te gebruiken), blijven voor de pashouders ongewijzigd.</i></p>
<p>Met betrekking tot maatregel 98 overweegt de ASD dat ingrijpende wijzigingen en forse bezuinigingen worden voorgesteld. De ASD staat positief tegenover de voorgestelde ontwikkelingsrichting. De ASD is van mening dat een nadere studie naar de gevolgen en risico's daarvan aan de besluitvorming vooraf dient te gaan. De ASD adviseert als eerste stap tot het uitvoeren van een onafhankelijk nader onderzoek en acht het van belang dat cliënten, organisaties en de ASD hierbij worden betrokken</p>	<p><i>Wij zijn blij dat de adviesraad positief staat tegenover de voorgestelde ontwikkelrichting. Wij herkennen de conclusie van de adviesraad dat het gaat om ingrijpende maatregelen en forse bezuinigingen. Zo ervaren wij dit ook, daarom vinden wij net als de adviesraad een zorgvuldig proces belangrijk. De voorgestelde maatregelen zijn dan ook niet pas bedacht op het moment dat er bezuinigd moest worden. Deze maatregelen zijn al langer in voorbereiding en zijn pas later onderdeel geworden van het traject ombuigen en vernieuwen. In de voorbereiding is al veel onderzoek gedaan en dit loopt nog steeds door. Zo is een extern onafhankelijk adviesbureau ingehuurd voor ondersteuning op verschillende onderdelen, zijn er consultatierondes geweest (of staan nog in de planning) met aanbieders en gebruikers en wordt voor het verbeteren van de dienstverlening gewerkt met 'klantreizen'. Het verkennen en invoeren van de voorgestelde maatregelen is een dynamisch proces, dat niet aan de voorkant helemaal dichtgetimmerd kan -en moet- worden. Door doorlopend onderzoek te (blijven) doen op onderdelen kunnen we gaandeweg ontdekken wat werkt en wat niet, om zo uit te komen op de best mogelijke oplossingen. Uiteraard wordt de adviesraad betrokken bij de verdere uitwerking.</i></p>

Domein Participatie

Overwegingen Asd	Reactie college
<p>De ASD stelt vast dat de maatregelen 06, 19, 23, 31 en 32 nog niet zijn uitgewerkt en verzoekt om op een nader moment advies te vragen</p>	<p><i>De maatregelen zullen op hoofdlijnen vertaald worden in de kadernota Armoede, Schuldhulpverlening en Re-integratie. De ASD wordt bij het ontwikkelen van deze nota betrokken.</i></p>
<p>De ASD adviseert positief met betrekking tot het hanteren van het uitgangspunt dat 'werken loont' door in verschillende maatregelen percentages van het bijstandsniveau in regelingen te betrekken</p>	<p><i>Het college neemt kennis van het advies van de ASD.</i></p>
<p>De ASD adviseert positief met betrekking tot de maatregelen 22, 24, 25 en 30. Ten aanzien van 22 geeft de ASD in overweging bij te houden in hoeveel gevallen een beroep op bijzondere bijstand wordt gedaan i.v.m. ziektekostenverzekering. Tevens hecht de ASD er aan dat de doelgroep geen last ervaart van de komende aanbestedingsprocedure. Ten aanzien van 25 heeft de ASD zorgen over de doelgroep 'klanten zonder ontwikkelingsmogelijkheden' en 'niet willers'. De ASD wil graag nader geïnformeerd worden over wat er met deze doelgroepen gedaan wordt aan begeleiding in de bijstandssituatie.</p>	<p><i>T.a.v. maatregel 22: Bijzondere bijstand wordt in beginsel gegeven voor noodzakelijke meerkosten, die niet worden vergoed wanneer men aangesloten is bij de uitgebreide gemeentepolis (referentiepols). Bij een andere polis (gemeentepolis of nog andere polis) komt het verschil tussen de vergoeding op grond van die polis en de vergoeding die de referentiepols zou hebben uitgekeerd, voor rekening van de belanghebbende. Anders gezegd: als er minder van de referentiepolsen worden afgesloten, dan is het niet zo dat dat leidt tot meer bijzondere bijstand.</i></p> <p><i>Het college monitort het aantal deelnemers aan de collectieve zorgverzekering. Zodoende kunnen we zien of het aantal deelnemers daalt of stijgt. Het beperken van het aantal zorgverzekeraars kan ertoe leiden dat deelnemers moeten overstappen. We zullen de deelnemers hierover informeren.</i></p> <p><i>Bij de procedure voor het contracteren van een aanbieder voor de CZM is er speciale aandacht in het communicatieplan voor het overstappen van zorgverzekering. Er worden tijdens de campagnes inloopsprekuren door de zorgverzekeraar georganiseerd waar inwoners terecht kunnen voor vragen of zich kunnen aanmelden voor de</i></p>

	<p><i>collectieve zorgverzekering.</i></p> <p><i>De indeling op klantgroepen vraagt om nadere uitwerking. Daarom werken we in de kadernota de verschillende doelgroepen uit. In de kadernota geven we aan op welke groepen we de komende periode willen inzetten. Op de kadernota vragen we de ASD om advies.</i></p>
<p>Ten aanzien van 27 adviseert de ASD positief met betrekking tot arbeidsritmeplekken, maximering inzet trajecten en slimmere inrichting activeringscollege. Over de groepsgerichte aanpak adviseert de ASD vooralsnog, gelet op de summere toelichting, negatief. Hierbij is overwogen dat sommige cliënten geen baat hebben bij een groepsgerichte aanpak en hun aanwezigheid zelfs ontwrichtend kan werken voor de rest van de groep. Wij adviseren dit onderdeel eerst uit te werken. Met betrekking tot het onderdeel maximering inzet trajecten vraagt de ASD zich – mede op grond van andere bevindingen (rapport BSC) – wel af hoe kennis en expertise bij de klantmanagers voldoende wordt geborgd.</p>	<p><i>Wij delen de mening van de ASD dat een groepsgerichte aanpak niet voor iedereen geschikt is. Uit ervaring weten we dat een groepsgerichte aanpak ook kan bijdragen aan het delen van ervaringen en het versterken van het netwerk.</i></p> <p><i>Ten aanzien van de groepsgerichte aanpak geldt in het algemeen dat er – naast efficiencyvoordelen – ook voordelen zijn in termen van effectiviteit. Diversiteit binnen een groep biedt kansen voor groepsleden doordat men van elkaar kan leren, elkaar kan helpen, etc. Een groepsgerichte aanpak is een krachtig diagnosemiddel en helpt sociaal isolement te doorbreken. We nemen het advies van de ASD ter harte; niet elke cliënt kan functioneren in een groep. Om die reden zal de klantmanager altijd stilstaan bij dit risico. Het is aan de professionele inschatting van de klantmanager of cliënten deel kunnen nemen aan groepstrajecten of niet. We werken dit uit in het werkproces.</i></p> <p><i>Het bieden van een individueel traject of een groepsgerichte aanpak en het aantal trajecten blijft altijd maatwerk.</i></p> <p><i>Het borgen van kennis en expertise van klantmanagers heeft continue aandacht. Niet alleen via het reguliere HR-proces maar ook via andere projecten zoals periodieke intervisie-bijeenkomsten, gerichte Divosa trainingen en ons actieve lidmaatschap van de BVK (beroepsvereniging voor klantmanagers). Ook bij maximering van de inzet van trajecten blijft dit een continu aandachtspunt.</i></p>

gemeente

Zoetermeer

<p>De ASD constateert dat ten aanzien van een aantal maatregelen een reëel risico van stapeling van effecten voor (kinderen uit) gezinnen met de laagste inkomens bestaat. Dit betreft onder meer de verlaging van de bijdrage collectieve ziektekostenvoorziening, de heroverweging Klijnsmagelden, de effectievere inzet van de Zoetermeerpas en het gericht inzetten van subsidies. De ASD is van mening dat dit een zeer onwenselijk gevolg van het maatregelenpakket is en geeft in overweging de voorgestelde maatregelen zodanig aan te passen dat een stapeling van effecten zoals aangegeven wordt voorkomen.</p>	<p><i>Het college erkent dat bezuinigingen nooit leuk zijn voor de burger. Het college heeft evenwel goed afgewogen, hoe keuzes zo verstandig mogelijk te maken.</i></p> <p><i>Voor de ZoetermeerPas geldt dat alle budgetten stand houden, behalve het specifieke zwembudget voor zwemlessen. Kinderen komen echter gedurende 3 jaar in aanmerking voor het zwembudget, om de nodige zwemdiploma's te halen, vanuit het doel: vaardig worden in zwemmen.</i></p> <p><i>Met de ZoetermeerPas, de (evenwel in waarde verminderde) Kindpas, SchoolspullenPas en maatwerk door Leergeld is er nog steeds, naar mening van het college, een stevig ondersteuningspakket voor de doelgroep.</i></p>
--	--

Wij zullen u bij de verdere beleidsvoorbereiding van de maatregelen betrekken voor advisering. Gebruikelijk is dat bij de beleidsvoorbereiding de betreffende beleidsmedewerkers met u contact zoeken. Deze werkwijze wordt gecontinueerd. Op deze manier gaan wij uit van een constructieve voortzetting van onze samenwerking.

Burgemeester en wethouders van Zoetermeer,
de secretaris,

B.J.D. Huykman

de burgemeester,

Ch.B. Aptroot